

III

(Подготвителни актове)

ЕВРОПЕЙСКИ КОМИТЕТ НА РЕГИОНИТЕ

КОМИТЕТ НА РЕГИОНИТЕ

133-ТА ПЛЕНАРНА СЕСИЯ НА КР, 6.2.2019 Г. – 7.2.2019 Г.

Становище на Европейския комитет на регионите относно „Творческа Европа и Нова европейска програма за култура“

(2019/C 168/07)

Докладчик:	János Ádám KARÁCSONY (HU/EPP), Local councillor, Tahitótfalu village
Отправни документи:	Предложение за регламент на Европейския парламент и на Съвета за създаване на програма „Творческа Европа“(2021—2027 г.) и за отмяна на Регламент (ЕС) № 1295/2013 COM(2018) 366 final Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите – Нова европейска програма за култура COM(2018) 267 final

I. ПРЕДЛОЖЕНИЯ ЗА ИЗМЕНЕНИЯ

Изменение 1

Предложение за регламент на Европейския парламент и на Съвета за създаване на програма „Творческа Европа“(2021—2027 г.) и за отмяна на Регламент (ЕС) № 1295/2013 Препамбюл, съображение 6

Текст, предложен от Европейската комисия	Изменение на КР
Програмата следва да взема предвид двойствения характер на секторите на културата и творчеството, като отчита присъщата и художествената стойност на културата, от една страна, и икономическата стойност на тези сектори, от друга, включително техния цялостен принос за растежа и конкурентоспособността, творчеството и иновациите. Това изисква силни европейски сектори на културата и творчеството, по-специално жизнена европейска аудио-визуална индустрия с оглед на нейния капацитет да достига до широка публика и нейното икономическо значение, в това число за другите творчески сектори, както и за културния туризъм [...]	Програмата следва да взема предвид двойствения характер на секторите на културата и творчеството, като отчита присъщата и художествената стойност на културата, от една страна, и икономическата стойност на тези сектори, от друга, и техния цялостен принос за укрепване на икономическото, социалното и териториалното сближаване в Европейския съюз, както и за растежа и конкурентоспособността, творчеството и иновациите. Това изисква силни европейски сектори на културата и творчеството, по-специално жизнена европейска аудио-визуална индустрия с оглед на нейния капацитет да достига до широка публика и нейното икономическо значение, в това число за другите творчески сектори, териториалното развитие и неговата връзка със Стратегията за интелигентна специализация, както и за културния туризъм [...]

Изложение на мотивите

Регионалното и европейското териториално сътрудничество създават растеж и работни места и популяризират Европа като дестинация, включително чрез макрорегионални културни маршрути. Има възможност този опит да се използва за укрепване на приноса на културата по места, така че залегналите в член 174 от ДФЕС принципи да бъдат включени, и за засилване на ролята ѝ в полза на насочваното от иновациите териториално развитие. Както се посочва в плана за Нова европейска програма за култура, Комисията възнамерява да „продължи да подкрепя регионите, които прилагат стратегии за интелигентната специализация и макрорегионални стратегии, насочени към културата, и ще насърчава устойчивия културен туризъм“.

Изменение 2

Предложение за регламент на Европейския парламент и на Съвета за създаване на програма „Творческа Европа“ (2021—2027 г.) и за отмяна на Регламент (ЕС) № 1 295/2013 Преамбюл, съображение 20

Текст, предложен от Европейската комисия	Изменение на КР
<p>Като се има предвид значението на действията за справяне с изменението на климата в съответствие с ангажиментите на Съюза за изпълнение на Парижкото споразумение и постигане на целите на ООН за устойчиво развитие, настоящата програма ще допринесе за интегрирането на действията в областта на изменението на климата и за постигането на общата цел 25 % от бюджетните разходи на Съюза да са в подкрепа на целите в областта на климата. Съответните действия ще бъдат определени по време на подготовката и изпълнението на програмата и ще бъдат преразглеждани в контекста на съответните оценки и процеси на преразглеждане.</p>	<p>Като се има предвид значението на действията за справяне с изменението на климата в съответствие с ангажиментите на Съюза като световен лидер в изпълнението на Парижкото споразумение и постигане на целите на ООН за устойчиво развитие, настоящата програма ще допринесе за интегрирането на действията в областта на изменението на климата и за постигането на общата цел 30 % от бюджетните разходи на Съюза да са в подкрепа на целите в областта на климата, както и за включването на целите за устойчиво развитие във всички политики на Съюза. Съответните действия ще бъдат определени по време на подготовката и изпълнението на програмата и ще бъдат преразглеждани в контекста на съответните оценки и процеси на преразглеждане.</p>

Изложение на мотивите

Целта на изменението е да се подчертае значението на целите за устойчиво развитие и да се посочи позицията на КР относно тяхното финансиране.

Изменение 3

Преамбюл, съображение 22

Текст, предложен от Европейската комисия	Изменение на КР
<p>От самото си създаване Европейската филмова академия е натрупала уникален опит и разполага с единствена по рода си позиция за създаване на паневропейска общност на филмовите творци и професионалисти, за насърчаване и разпространение на европейските филми отвъд националните граници и за разгръщане на една наистина европейска публика. Поради това той следва да бъде допустим за пряко подпомагане от Съюза.</p>	

Изложение на мотивите

Тези разпоредби представляват неподходящи утвърдителни действия в полза на този орган. Няма достатъчно основания за необходимостта от пряка подкрепа от страна на ЕС за този орган. Всяко пряко подпомагане би било непрозрачно.

Изменение 4

Преамбюл, съображение 23

Текст, предложен от Европейската комисия	Изменение на КР
<p>От самото си създаване Младежкият оркестър на Европейския съюз е натрупал уникален опит в поощряването на межкултурния диалог, взаимното уважение и разбирателството чрез културата. Младежкият оркестър на Европейския съюз се отличава с това, че той е европейски оркестър, който надхвърля културните граници и се състои от млади музиканти, подбрани в съответствие с високотелни художествени критерии чрез стриктен процес на годишно прослушване във всички държави членки. Поради това той следва да бъде допустим за пряко подпомагане от Съюза.</p>	<p>От самото си създаване Младежкият оркестър на Европейския съюз е натрупал уникален опит в поощряването на межкултурния диалог, взаимното уважение и разбирателството чрез културата. Младежкият оркестър на Европейския съюз се отличава с това, че той е европейски оркестър, който надхвърля културните граници и се състои от млади музиканти, подбрани в съответствие с високотелни художествени критерии чрез стриктен процес на годишно прослушване във всички държави членки. Поради това той следва да бъде допустим за пряко подпомагане от Съюза, при условие че всички заинтересовани страни спазват този регламент.</p>

Изложение на мотивите

Поради причините, изложени по-горе в текста на Комисията, младежкият оркестър следва да има право на пряка подкрепа от ЕС и програмата „Творческа Европа“ за периода 2021—2027 г., при условие че са спазени всички правила за финансиране.

Изменение 5

Преамбюл, съображение 25

Текст, предложен от Европейската комисия	Изменение на КР
С цел да се гарантира ефикасното разпределение на средствата от общия бюджет на Съюза е необходимо е да се осигури европейската добавена стойност на всички действия и дейности, извършвани по линия на програмата, тяхното взаимно допълване с дейностите на държавите членки, като същевременно следва да се търсят последователност, взаимно допълване и синергии с програмите за финансиране в подкрепа на областите на политиките с тесни връзки помежду си, както и с хоризонталните политики, като например политиката на Съюза в областта на конкуренцията.	С цел да се гарантира ефикасното разпределение на средствата от общия бюджет на Съюза е необходимо е да се осигури европейската добавена стойност на всички действия и дейности, извършвани по линия на програмата, тяхното взаимно допълване с дейностите на държавите членки и регионите , като същевременно следва да се търсят последователност, взаимно допълване и синергии с програмите за финансиране в подкрепа на областите на политиките с тесни връзки помежду си, както и с хоризонталните политики, като например политиката на Съюза в областта на конкуренцията.

Изложение на мотивите

Важно е също да се отчете взаимното допълване с дейностите на регионите, тъй като на регионално равнище съществуват политики, които са свързани със специфичните регионални особености, по-специално в най-отдалечените региони.

Изменение 6

Преамбюл, след съображение 34 се създава ново съображение

Текст, предложен от Европейската комисия	Изменение на КР
	В съответствие с член 349 от Договора за функционирането на Европейския съюз програмата следва да отчита специфичната от структурна, социална и икономическа гледна точка ситуация на най-отдалечените региони. Във всички направления на програмата ще бъдат предприети мерки за увеличаване на участието на най-отдалечените региони и за улесняване на културния обем между тях и останалата част от ЕС, както и между тях и останалата част от света. Такива мерки ще бъдат наблюдавани и оценявани.

Изложение на мотивите

В програмата трябва да има специално отредено място за специфичната ситуация на тези региони, защото въпреки голямото разстояние, те са част от територията на някои държави — членки на ЕС. Културните им отношения със Съюза би трябвало да бъдат по-интензивни, тъй като те обогатяват европейската култура, дори ако те не са отразени по никакъв начин в настоящата програма.

Изменение 7

Член 3, параграф 2

Текст, предложен от Европейската комисия	Изменение на КР
a) да подобри икономическото, социалното и външното измерение на сътрудничеството на европейско равнище с цел да се развият и популяризират културното многообразие и културното наследство на Европа и да засилят конкурентоспособността на европейските сектори на културата и творчеството, както и да укрепи международните отношения в сферата на културата;	(a) enhancing the economic, social and external dimension of European level cooperation to develop and promote European cultural diversity and Europe's cultural heritage and strengthening the competitiveness of the European cultural and creative sectors, with special attention to small and medium-sized enterprises (SMEs) and reinforcing international cultural relations;

Изложение на мотивите

Обсегът на конкретните цели на програмата би трябвало да бъде по-широк и да включва не само културните и творческите индустрии, а да се насочи към микро-, малките и средните предприятия, за да отрази точно реалното положение на хората, работещи в културните и творческите сектори.

Изменение 8

Член 4

Текст, предложен от Европейската комисия	Изменение на КР
<p>В съответствие с целите, посочени в член 3, направление „КУЛТУРА“ има следните приоритети:</p> <p>а) укрепване на трансграничното измерение и движение на европейските културни дейатели, творци и творби;</p> <p>б) увеличаване на участието в културни дейности в цяла Европа;</p> <p>в) насърчаване на устойчивостта на обществото и социалното приобщаване чрез културата и културното наследство;</p> <p>г) увеличаване на капацитета на европейските сектори на културата и творчеството за просперитет и създаване на работни места и растеж;</p> <p>д) укрепване на европейската идентичност и ценности чрез културна осведоменост, художествено образование и основано на култура творчество в образованието;</p> <p>ж) допринасяне за глобалната стратегия на Съюза за международни отношения чрез дипломация в областта на културата.</p>	<p>В съответствие с целите, посочени в член 3, направление „КУЛТУРА“ има следните приоритети:</p> <p>а) укрепване на трансграничното измерение и движение на европейските културни дейатели, творци и творби, като се вземат предвид регионите, изправени пред затруднения поради специфичното си географско положение, като най-отдалечените региони;</p> <p>б) увеличаване на участието в културни дейности в цяла Европа;</p> <p>в) насърчаване на устойчивостта на обществото, социалното приобщаване и иновациите чрез културата и културното наследство;</p> <p>г) увеличаване на капацитета на европейските сектори на културата и творчеството за просперитет и създаване на работни места и растеж, а също и принос за местното и регионалното развитие;</p> <p>д) укрепване на европейската идентичност и ценности чрез културна осведоменост и обмен, художествено образование и основано на култура творчество в образованието;</p> <p>ж) допринасяне за глобалната стратегия на Съюза за международни отношения чрез дипломация в областта на културата и включване на НОР като важни участници.</p>

Изложение на мотивите

Специално внимание трябва да се обърне на отдалечените райони, изправени пред затруднения поради географското си положение. Специфичните особености на НОР са признати в член 349 от ДФЕС.

Изменение 9

Член 6

Текст, предложен от Европейската комисия	Изменение на КР
<p>г) създаване и предоставяне на подкрепа за бюрата на програмата, за да може тя да се популяризира в съответната държава и за да се стимулира трансграничното сътрудничество в секторите на културата и творчеството.</p>	<p>г) създаване и предоставяне на подкрепа за бюрата на програмата и създаването на контакти от тяхна страна, за да може програмата да се популяризира на национално, регионално и местно равнище в съответната държава и за да се стимулира трансграничното сътрудничество в секторите на културата и творчеството.</p>

Изложение на мотивите

Както беше подчертано в доклада за средносрочния преглед на програмата „Творческа Европа“ (2014—2020 г.), програмата достига до гражданите с помощта на подкрепяните дейности, като обогатява тяхната европейска идентичност. Общият успех зависи от ефективността при разпространяването на информацията и повишаването на осведомеността относно възможностите и предизвикателствата на национално равнище. Бюрата на „Творческа Европа“ следва да бъдат насърчавани да развият своята роля, като разказват за постигнати успехи не само в техните страни, но и в цяла Европа, а така също на местно и регионално равнище.

Изменение 10

Член 7, параграф 1

Текст, предложен от Европейската комисия	Изменение на КР
Финансовият пакет за изпълнението на програмата за периода 2021—2027 г. възлиза на 1 850 000 000 EUR по текущи цени.	Финансовият пакет за изпълнението на програмата за периода 2021—2027 г. възлиза на 2 000 000 000 EUR по текущи цени.
Програмата се осъществява в съответствие със следното индикативно финансово разпределение:	Програмата се осъществява в съответствие със следното индикативно финансово разпределение:
— до 609 000 000 EUR за целта, посочена в член 3, параграф 2, буква а) (направление „КУЛТУРА“);	— до 759 000 000 EUR за целта, посочена в член 3, параграф 2, буква а) (направление „КУЛТУРА“);
— до 1 081 000 000 EUR за целта, посочена в член 3, параграф 2, буква б) (направление „МЕДИА“);	— до 1 081 000 000 EUR за целта, посочена в член 3, параграф 2, буква б) (направление „МЕДИА“);
— до 160 000 000 EUR за целта, посочена в член 3, параграф 2, буква в) („МЕЖДУСЕКТОРНО направление“);	— до 160 000 000 EUR за целта, посочена в член 3, параграф 2, буква в) („МЕЖДУСЕКТОРНО направление“);

Изложение на мотивите

Културата и културното наследство би трябвало да бъдат интегрирани по-добре в приоритетите на следващата МФР както чрез включването им във всички аспекти, така и чрез определяне на бюджетна цел в размер на над 2 млрд. евро за програмата „Творческа Европа“. Планираното финансиране за подпрограма „МЕДИА“ е с почти 78 % повече, отколкото за подпрограма „КУЛТУРА“, въпреки факта, че подпрограма „КУЛТУРА“ обхваща повече сектори на изкуството; поради това предлагаме предложеното увеличение от 150 000 000 EUR да бъде заделено за подпрограма „КУЛТУРА“.

Изменение 11

Член 7, параграф 4

Текст, предложен от Европейската комисия	Изменение на КР
Ресурсите, отпуснати на държавите членки в режим на споделено управление, могат да бъдат прехвърляни към програмата по искане от тяхна страна. Комисията изпълнява тези ресурси пряко в съответствие с [член 62, параграф 1, буква а)] от Финансовия регламент или непряко — в съответствие с [член 62, параграф 1, буква в)] от същия регламент. Когато е възможно, тези ресурси се използват в полза на съответната държава членка.	Ресурсите, отпуснати на държавите членки в режим на споделено управление, могат да бъдат прехвърляни към програмата по искане от тяхна страна. Комисията изпълнява тези ресурси пряко в съответствие с [член 62, параграф 1, буква а)] от Финансовия регламент или непряко — в съответствие с [член 62, параграф 1, буква в)] от същия регламент. Тези ресурси се използват в полза на съответната държава членка.

Изложение на мотивите

Член 7, параграф 4 от предложението, който предвижда възможността държавите членки да прехвърлят част от своите съвместно управлявани ресурси на програма „Творческа Европа“, поражда някои опасения. В този случай държавата членка не получава достатъчно гаранции за това, че тези ресурси ще бъдат разпределени в нейна полза. Поради това предложението следва да се изготви по такъв начин, че да е сигурно, че тези ресурси ще бъдат използвани за съответната държава членка.

Изменение 12

Създава се нов член 13

Текст, предложен от Европейската комисия	Изменение на КР
	<p>Процедура на комитет</p> <p>1. Комисията се подполага от комитет (Комитет на програмата „Творческа Европа“). Този комитет е комитет по смисъла на Регламент (ЕС) № 182/2011.</p> <p>2. Комитетът на програмата „Творческа Европа“ може да заседава в специални състави, за да разглежда конкретни въпроси, свързани с подпрограмите и междусекторното направление.</p> <p>3. При позоваване на настоящия параграф се прилага член 4 от Регламент (ЕС) № 182/2011.</p> <p>4. При позоваване на настоящия параграф се прилага член 5 от Регламент (ЕС) № 182/2011.</p>

Изложение на мотивите

Принципите на субсидиарност и пропорционалност ще бъдат приложени в пълна степен само ако в предложението се включи отново „процедура на комитет“, за да се гарантира подходящ контрол върху управлението на програмата от страна на държавите членки.

Изменение 13

Член 15

Текст, предложен от Европейската комисия	Изменение на КР
<p>В сътрудничество с държавите членки Комисията осигурява общата съгласуваност и взаимното допълване между програмата и съответните политики и програми, по-специално тези, които са свързани с баланса между половете, образованието, младежта и солидарността, заетостта и социалното приобщаване, научните изследвания и иновациите, промишлеността и предприятията, селското стопанство и развитието на селските райони, околната среда и действията в областта на климата, сближаването, регионалната и селищната политика, държавната помощ и международното сътрудничество и развитие.</p>	<p>В сътрудничество с държавите членки Комисията осигурява общата съгласуваност и взаимното допълване между програмата и съответните политики и програми, по-специално тези, които са свързани с баланса между половете, образованието, младежта и солидарността, защитата на малцинствата, по-специално опазването на наследството на автохтонните национални, етнически и езикови малцинства, заетостта и социалното приобщаване, научните изследвания и иновациите, устойчивия туризъм, промишлеността и предприятията, селското стопанство и развитието на селските райони, околната среда и действията в областта на климата, сближаването, регионалната и селищната политика, държавната помощ и международното сътрудничество и развитие.</p>

Изложение на мотивите

Свързаният с културното наследство туризъм е основен компонент и фактор, допринасящ за привлекателността на Европа, на нейните региони, градове и селски райони във връзка с вътрешните инвестиции на частния сектор, развитието на културни творчески среди и привличането на таланти и необвързани предприятия – при това се увеличава регионалната и националната конкурентоспособност както в Европа, така и в световен мащаб. Освен това, като се има предвид, че голям брой граждани на Европейския съюз (около 50 милиона души) имат гражданство, което е различно от техния майчин език и националност, техните интереси също трябва да бъдат взети предвид в рамките на законодателния процес на ЕС.

Изменение 14

Член 18, параграф 2

Текст, предложен от Европейската комисия	Изменение на КР
<p>Междинната оценка на програмата се извършва, след като за изпълнението на програмата се натрупа достатъчно информация, но не по-късно от четири години след започване на изпълнението на програмата.</p>	<p>Междинната оценка на програмата се извършва, след като за изпълнението на програмата се натрупа достатъчно информация, но докладът за средносрочния преглед се оповестява не по-късно от четири години след започване на изпълнението на програмата.</p>

Изложение на мотивите

Докладът за средносрочния преглед е от основно значение за изготвянето на следващата рамкова програма и поради това трябва да се подготви и предостави своевременно за следващия период на планиране.

Изменение 15

Приложение 1 Направление „Култура“

Текст, предложен от Европейската комисия	Изменение на КР
<p>Секторни действия:</p> <p>а) подкрепа за музикалния сектор: насърчаване на многообразието, творчеството и иновациите в музикалната сфера, по-специално разпространението на музикални репертоари в Европа и извън нея, дейностите за обучение и привличане на публика за европейския репертоар, както и подкрепа за събирането на данни и анализ;</p> <p>б) подкрепа за книжния и издателския сектор: целенасочени действия за насърчаване на многообразието, творчеството и иновациите, по-специално на превода и популяризирането на европейските литературни произведения в Европа и извън нея, обучението и обмяна на специалисти в сектора, автори и преводачи, както и транснационални проекти за сътрудничество, иновации и развойна дейност в сектора;</p> <p>в) подкрепа за секторите на архитектурата и културното наследство: целенасочени действия за мобилност на работещите в сферата, изграждане на капацитет, привличане на публика и интернационализация на секторите на културното наследство и архитектурата, насърчаване на културата на висококачествено застроената среда (т.нар. „Baukultur“), подкрепа за опазването, консервацията и развитието на културното наследство и неговите ценности чрез повишаване на осведомеността, изграждане на мрежи и дейности по взаимно обучение;</p> <p>г) подкрепа за други сектори: целенасочени действия в полза на развитието на творческите аспекти на сектора на дизайна и модния дизайн и културния туризъм, както и за тяхното популяризиране и представяне извън територията на Европейския съюз.</p>	<p>Секторни действия:</p> <p>а) подкрепа за музикалния сектор: насърчаване на многообразието, творчеството и иновациите в музикалната сфера, по-специално разпространението на музикални репертоари в Европа и извън нея, дейностите за обучение и привличане на публика за европейския репертоар, както и подкрепа за събирането на данни и анализ;</p> <p>б) подкрепа за книжния и издателския сектор: целенасочени действия за насърчаване на многообразието, творчеството и иновациите, по-специално на превода и популяризирането на европейските литературни произведения в Европа и извън нея, обучението и обмяна на специалисти в сектора, автори и преводачи, както и транснационални проекти за сътрудничество, иновации и развойна дейност в сектора;</p> <p>в) подкрепа за секторите на архитектурата и културното наследство: целенасочени действия за мобилност на работещите в сферата, изграждане на капацитет, привличане на публика и интернационализация на секторите на културното наследство и архитектурата, насърчаване на културата на висококачествено застроената среда (т.нар. „Baukultur“), подкрепа за опазването, консервацията и развитието на културното наследство, включително традиционната фолклорна традиция, и неговите ценности чрез повишаване на осведомеността, изграждане на мрежи и дейности по взаимно обучение;</p> <p>г) подкрепа за други сектори: целенасочени действия в полза на развитието на творческите аспекти на сектора на дизайна и модния дизайн и културния туризъм, както и за тяхното популяризиране и представяне извън територията на Европейския съюз.</p>

Изложение на мотивите

В различните си форми (занаяти, музика, танци...) традиционната фолклорна традиция представлява значителен източник на жизненост, по-специално за селските райони, както и на местно и регионално развитие и европейски културен обмен. Освен това тя е инструмент за укрепване на европейската културна идентичност и опазване на принципа за „единство в многообразието“.

II. ПОЛИТИЧЕСКИ ПРЕПОРЪКИ

ЕВРОПЕЙСКИЯТ КОМИТЕТ НА РЕГИОНИТЕ

„Творческа Европа“

1. приветства предложението на Комисията за продължаване на настоящата програма „Творческа Европа“ като самостоятелна програма, която да е подходяща за всички участници в културния сектор. Една автономна финансова рамка е най-добрият начин да се гарантира, че постиженията от периода 2014—2020 г. ще имат продължение, и да се направи надеждна оценка с оглед на бъдещето;

2. припомня, че програма „Творческа Европа“ е част от едно по-голямо предложение за следващата многогодишна финансова рамка (публикувано на 2 май 2018 г.), поради което резултатите от преговорите по предложението за бюджета ще окажат голямо въздействие върху окончателната форма и съдържание на програмата; Програмата „Творческа Европа“ е от голямо значение за развитието на културния сектор и за неговата интернационализация. Поради това се приветства увеличаването на средствата за програмата. От жизненоважно значение е да не се допусне намаляване на дела, заделян за програмата от бюджета на ЕС, по-специално във връзка с предизвикателствата, пред които е изправено европейското сътрудничество;
3. обръща внимание на факта, че културата като област на политика е в процес на разширяване: расте броят на междусекторните проекти, които включват културата и са насочени към области като обновяването на градската среда, еманципацията на младите хора, здравеопазването, благосъстоянието и социалното приобщаване. Комитетът приветства факта, че предложението отразява това явление;
4. по отношение на ролята на културата за оформянето на идентичност и постигането на сближаване, обръща внимание на значението на творческата свобода и свободата на изразяване, които трябва да бъдат гарантирани в съответствие с универсалните ценности на човешкото достойнство, равенството и солидарността, както и в съответствие с принципите на демокрацията и върховенството на закона;
5. освен това счита, че е много важно за развитието на „европейска гражданска идентичност“ да се насочат действия и ресурси в посока популяризиране на общите характеристики, които всички европейци споделяме, в области като историята, културата и наследството. В този смисъл особено значение имат разширената програма „Творческа Европа“ и Европейската програма за култура;
6. изразява задоволство, че предложението отразява социалните, икономическите и външните измерения, както и културното наследство и цифровизацията, които са двете междусекторни мерки, предвидени в Новата европейска програма за култура, като свързва с тях определени действия;
7. приветства засиленото международно измерение на предложението, но обръща внимание на предизвикателствата, свързани със съчетаването на приоритетите във и извън ЕС;
8. приветства, че в програмата са посочени синергиите с регионалните политики и политиките за градската среда и развитието на селските райони, които „способстват за възстановяването на културното наследство и подкрепят културните и творческите индустрии“⁽¹⁾;
9. предлага да се засилят допълнително препратките към на ключовата роля на местните и регионалните власти за насърчаването и популяризирането на творческия и културния живот на техните общности и призовава за засилване на участието на регионалните и местните власти в програмата. Подчертава по този повод, че е необходимо да се намери подходящият баланс между средствата, насочени към големите общи проекти, от една страна, и финансирането на мерки и дейности на местно и регионално равнище, от друга страна, включително от страна на МСП;
10. припомня, че повечето предприятия от сектора на културата и творчеството са микропредприятия, МСП и предприятия на самостоятелно заети работници, които изискват инициативи и организация на местно равнище. Тази особеност на локализацията представлява положителен аспект за регионите, тъй като стимулира местните икономики, но също и поради факта че спомага за задържането на талантите и съответните работни места на местно равнище. Затова следва да се отчита особеното положение на работещите и предприемачите в областта на културата, в това число на тези, които работят в региони, изправени пред постоянни структурни ограничения⁽²⁾;
11. изразява безпокойство поради факта, че Младежният оркестър на Европейския съюз (МОЕС) се споменава изрично в преамбула на предложението като „допустим за пряко подпомагане от Съюза“, въпреки че в договореното от държавите членки изменение на действащия регламент се заявява ясно, че „на МОЕС следва по изключение да се предостави финансиране за периода до приключването на настоящата програма „Творческа Европа“ на 31 декември 2020 г.“; във връзка с това Европейският комитет на регионите би желал да получи гаранция, че всички страни, имащи отношение към въпроса, постъпват в пълно съответствие с действащия регламент, изменен с Регламент (ЕС) 2018/596 на Европейския парламент и на Съвета от 18 април 2018 г.;

⁽¹⁾ COM(2018) 366 final.

⁽²⁾ CdR 401/2011 fin.

12. подчертава, че с оглед на особеното положение на работещите и предприемачите в областта на културата, е важно да се гарантира, че хората са информирани за механизма за гарантиране, предвиден в предходната програма, и са насърчени да го използват дори когато той се намира на друго място;

Направление „КУЛТУРА“

13. изразява безпокойство по повод на баланса между хоризонталните и новите секторни мерки, а именно факта, че с леко увеличен бюджет следва да се реализират много повече приоритети;

14. по отношение на секторните мерки:

- посочва, че акцентирането върху архитектурата във връзка с културното наследство би могло да попречи на постиженията на Европейската година на културното наследство 2018, чиято цел е да представи и изследва европейското културно наследство, като разшири хоризонта на хората и излезе извън пределите на архитектурното наследство; в този смисъл смята, че би било подходящо създаването на специален бюджетен ред в рамките на програмата „Творческа Европа“ за подкрепа на разпространението на европейското културно наследство и след 2018 г.,
- обръща внимание на факта, че областите споменати в буква г) – дизайн, мода и културен туризъм – имат междусекторен характер и поради това подкрепата за тях изисква известна координация с другите области на политика,
- е загрижен за баланса между различните видове изкуство в хоризонталните мерки и новите секторни действия.

15. предлага да се направи по-силна връзка с член 2 от Договора за Европейския съюз (ДЕС) в раздела „Култура“ от програмата, който е посветен на европейската идентичност и европейските ценности, за да се гарантира, че целта ще бъде постигната и че програмата не се тълкува неправилно;

16. силно насърчава всички културни и аудиовизуални сектори, като музикалния сектор — да използват своите знания и умения в цифровата област за насърчаване на връзките и създаване на иновативни форми на сътрудничество, включително на местно и регионално равнище;

Междусекторно направление

17. приветства новите приоритети и укрепването на това направление, така че да се гарантират синергии в рамките на програмата; в същото време изтъква, че във варианта на програма „Творческа Европа“ за периода 2014—2020 г. в това направление беше поставен по-силен акцент върху събирането на данни и статистическа информация отколкото в настоящото предложение, и този акцент би следвало да се включи и в бъдещата програма;

Направление „МЕДИА“

18. признава, че преминаването към цифрова технология води до промяна в парадигмата, т.е. в начина, по който културните ценности се създават, управляват, разпространяват, достигат до хората, биват потребявани и носят печалба. Цифровизацията предлага също нови възможности за свързване на региони в Европа чрез обмен на аудиовизуални произведения и проучване на нови начини за установяване на връзки и обмен на съдържание. Този преход може да им помогне също да привлекат нови аудитории, да се възползват от алтернативно съдържание, да предоставят нови услуги и да осигурят повече видимост на съдържание от различни региони⁽³⁾; Цифровият преход ще позволи на културните дейци да се превърнат в действащи лица в областта на иновациите посредством новите инструменти за многопосочна цифрова комуникация с използване на множество канали, създаващи трайни връзки със съответната територия, като по този начин самите те стават активни фактори, способстващи за устойчив и интелигентен културен и икономически растеж;

19. във връзка с това насочва вниманието върху значителния брой творци, чиито нецифрови произведения и развитие са също толкова важни, както и върху нецифровите структури, които предлагат на широката общественост възможности и инструменти за обучение, като например библиотеките;

20. силно насърчава всички културни и аудиовизуални сектори, като музикалния сектор — да използват своите знания и умения в цифровата област за насърчаване на връзките и създаване на иновативни форми на сътрудничество, включително на местно и регионално равнище;

⁽³⁾ CdR 293/2010 fin.

21. във връзка с това обръща внимание на факта, че изкуството продължава да се създава и развива и без използване на цифрови технологии и че тези форми също следва да имат достойно място в общностите на XXI век;

Бюджет

22. изразява загриженост във връзка с предложени бюджет на новата програма поради следните фактори:

— в предложението на Комисията изглежда не се отчита инфлацията; Във връзка с това припомня на Комисията, че в процеса на изготвяне на предходното предложение беше обсъждана възможността за увеличаване на бюджета за културните и творческите индустрии до 1,801 милиарда евро ⁽⁴⁾,

— за разлика от бюджета за настоящия период, предложеният бюджет от 1,85 милиарда евро е предвидено да се използва за много по-голям брой приоритети, и това се дължи на новите секторни действия по направление „Култура“,

— въпреки че разбира намерението на Комисията да създаде ефективност, като централизира разнообразните финансови инструменти на ЕС, които понастоящем са на разположение в подкрепа на инвестиции в ЕС, изразява загриженост, че резултатите на механизма за гарантиране могат да се влошат, тъй като на лицата, отговорни за този инструмент в сектора на културата, няма да се предоставя същата информация като през настоящия период.

23. във връзка с това предлага да се създаде бюджетна цел в размер на над 2 милиарда евро и подчертава необходимостта от по-добро включване на културата и културното наследство в приоритетите на следващата многогодишна финансова рамка (МФР) чрез включване в други програми и политики и синергии с тях;

24. изрично подчертава, че с местните и регионалните власти следва системно да се провеждат консултации при проектирането, прилагането и управлението на мерките, предназначени за финансиране на културните и творческите индустрии в цяла Европа, като се обръща внимание на широк географски обхват;

25. във връзка с оттеглянето на Обединеното кралство от Европейския съюз, изразява надежда, че въз основа на общите постижения и натрупания опит в областта на културата, ЕС и Обединеното кралство ще могат да продължат и да развиват взаимноизгодни отношения в областта на културата;

26. счита, че принципите на субсидиарност и пропорционалност ще бъдат приложени в пълна степен само ако в предложението се включи отново „процедурата на комитет“, за да се гарантира подходящ контрол върху управлението на програмата от страна на държавите членки; по същия начин следва да се провеждат редовни консултации с местното и регионалното равнище относно насоките и годишните работни програми;

Нова европейска програма за култура

27. приветства Новата европейска програма за култура като забележителна и всеобхватна политическа основа, която може да укрепи европейската идентичност чрез признаване на многообразието на европейските култури, да засили европейските културни и творчески индустрии и техните отношения с партньори извън Европа и да задълбочи връзките между културата, образованието и други области на политика;

28. приветства факта, че чрез въвеждане на понятието „културен капацитет“ Новата европейска програма отчита предизвикателството, свързано с дефинирането на промените в очакванията на публиката, които изискват по-голямо участие на местното население в оформянето на културните програми, от използването на неговите идеи до ангажирането му в изпълнението на тези програми;

⁽⁴⁾ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/PDF/?uri=CELEX:52011AR0401&from=BG>

29. приветства факта, че в съобщението градовете и регионите се споменават изрично като една от трите екосистеми, върху която следва да се съсредоточат усилията; същевременно подчертава, че е от значение да се отчита жизненоважната роля на местните и регионалните власти в практическото изпълнение на приоритетите;
30. в същото време във връзка с това отбелязва, че вече е подчертавал, че поради близостта си до гражданите местните и регионалните власти са стратегически най-добре поставени, за да отговорят на нуждите и специфичните искания на различните културни групи в рамките на ЕС, което означава също високо равнище на отговорност ⁽⁵⁾;
31. приветства факта, че в Новата програма се признава необходимостта от промяна на парадигмата в областта на НТИМ (наука, технологии, инженерство и математика) и НТИИМ (включено е и изкуството) и актуалността на въпроса за включване на творчеството и критичното мислене на всички равнища на образованието и обучението, както и от прекратяване на стриктното разграничаване между точни и хуманитарните науки. Изкуството е способност за създаване на нови и полезни идеи. Включването на изкуството и творчеството в програмата за НТИМ ще направи тази програма още по-привлекателна, творческа и иновативна. Творческите предмети насърчават развитието на талантите и на културата; именно поради тази причина е необходимо да се обединят с технологиите;
32. Културата на автохтонните национални, етнически и езикови малцинства представлява основна част от културното наследство на Европейския съюз. Опазването и подкрепянето ѝ, както и гарантирането на достъп до тези специфични култури за всички е отговорност по-конкретно на органите за управление на местно и регионално равнище. Освен това ЕС следва да предоставя финансова подкрепа за тази кауза, включително целеви ресурси за изпълнението на задачите, възложени на регионално равнище, по отношение на защитата на културната среда на малцинствата. Трябва да се отдели специално внимание на използването на иновативни виртуални инструменти и да се гарантира популяризирането на различните култури на малцинствата на равнището на ЕС;
33. призовава властите на европейско и национално равнище да признаят иновациите в областта на културните и творческите индустрии като движеща сила за цялостно развитие на местно и регионално равнище;
34. посочва, че местните и регионалните власти успешно са интегрирали културните и творческите индустрии в своите стратегии за развитие и че това е допринесло за съживяване на местните икономики и за оставането на населението на тяхна територия ⁽⁶⁾;
35. въпреки това настоява, че интегрирането на стратегии за интелигентна специализация (S3) в стратегиите за регионално развитие все още представлява предизвикателство и по този начин регионите ще се нуждаят от по-голямо подпомагане от страна на институциите на ЕС при реализирането на интелигентна специализация, която се счита за регионална политическа рамка за растеж, създаван чрез иновации;
36. подчертава, че Европейската година на културното наследство 2018 е предизвикала учудваща мобилизация по места с хиляди дейности в цяла Европа, насърчаващи споделянето и утвърждаването на културното наследство на Европа като общ ресурс, повишаващи осведомеността за историята и общите европейски ценности и засилващи чувството за принадлежност към едно общо европейско пространство;
37. отправя искане въздействието и положителните резултати на тази година да бъдат популяризирани допълнително, да се подкрепят и надграждат и партньорствата и мрежите, създадени през тази година, да се запазят като част от културното сътрудничество в ЕС. Поради това Европейският комитет на регионите приветства европейската рамка за действие в областта на културното наследство, представена през декември 2018 г., която се състои от пет направления, целящи да положат началото на реална промяна в начина, по който оценяваме, опазваме и популяризираме европейското културно наследство;
38. одобрява избора на член 3 от Договора за Европейския съюз и член 167 от Договора за функционирането на Европейския съюз за правна основа, признава значението на членове 173 и 208 от ДФЕС и подкрепя трите стратегически цели (социалните, икономическите и външните измерения) и двете междусекторни действия (в областта на културното наследство и цифровите технологии);
39. препоръчва в параграфа за социалното измерение в пасажа „защита и популяризиране на културното наследство на Европа като общ ресурс, за да се повиши осведомеността за нашата обща история и ценности и да се подсили чувството за обща европейска идентичност“ да се подкрепят защитата и зачитането на европейското религиозното наследство и насърчаването на основните ценности, изложени в член 2 от Договора за Европейския съюз (ДЕС);

⁽⁵⁾ CdR 44/2006 fin.

⁽⁶⁾ CdR 181/2010 fin.

40. по отношение на третото измерение (външните отношения), „набляга на необходимостта от по-силно и по-добро сътрудничество на местно, регионално и национално равнище в инициирането и разработването на стратегии в подкрепа на международните културни връзки и дейности“⁽⁷⁾ и счита, че дипломацията на градовете би могла да бъде един от начините за популяризиране на европейската културна идентичност в световен план;

41. счита, че мобилността на културните дейци би намерила по-добро място сред междусекторните действия, предвид на факта, че осигурява значителна добавена стойност и за трите измерения;

42. отново подчертава необходимостта от подобряване на събирането на данни и статистика в областта на културата, което е предпоставка в бъдеще да се разработят надеждни политики, основаващи се на факти, и призовава за стратегически изследователски подход, който да улесни трансфера на знания между инициативите, които понастоящем са разпръснати, за да се гарантира обхващането на всички сектори в сътрудничество със заинтересованите страни от областта на културата.

Брюксел, 6 февруари 2019 г.

Председател
на Европейския комитет на регионите
Karl-Heinz LAMBERTZ

⁽⁷⁾ COR-2016-05110-00-00-AC-TRA.